

съюз на българския бизнес

Изх. № 08-02-3/06-07-2016

ДО
ГЕНЕРАЛНИЯ СЕКРЕТАРИАТ НА
ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ
COMMISSION EUROPÉENNE
SECRÉTARIAT GÉNÉRAL
B-1049 BRUXELLES
BELGIQUE

ОТНОСНО: Режим на определяне на такса битови отпадъци в Р. България

Намаляването на въздействието на образуваните отпадъци, изпълнението на целите Европа 2020 изискват от всички държави членки на ЕС да предприемат мерки за намаляване на депонирането и постигане на висока ресурсна ефективност в съответствие с изискванията на т.н. кръгова икономика.

Осем години след влизането на страната ни в ЕС и в пълно противоречие с действащата Конституция на Р. България, таксата за битови отпадъци (ТБО) се образува по ред и условия, определени през 1951 г. Не се прилага европейският принцип "замърсителят плаща" и изискването на Закона за местните данъци и такси - таксата да покрива само необходимите, икономически обосновани разходи и да се определя на база на количествата на отпадъците. Това води до липса на контрол върху количествата образувани, събрани и третирани битови отпадъци, а оттам - до пълна непрозрачност на разходите и дейностите по управление на отпадъците, блокиране на пазарните механизми, налагане на административни монополи и корупционни практики.

Гражданите и бизнесът плащат ТБО на база данъчна оценка на имотите или отчетна стойност на активите за предприятията, без да се отчита количеството генерирани отпадъци. Тази такса фактически е втори имотен данък. Разходите за дейностите по събиране, транспортиране и третиране на отпадъците нямат връзка с оценката на имотите. Те зависят от съвсем други фактори - количество отпадъци, брой жители, превозни разстояния, използвани технологии, ефективност на системите за разделно събиране, докато данъчните и отчетните оценки се базират на счетоводни механизми. Години наред това създава значителни проблеми, генерира корупция и ниска ефективност на разходване на публичните средства. Води се и активна медийна кампания срещу промените в законодателството като населението и потребителите на услугите се заплашват с увеличаване на размера на таксите.

По официални данни количествата битови отпадъци на жител в различните общини варират в изключително широки граници - между 100 и 1500 кг. Разходите за тон битов отпадък варират от 30 до над 600 лв., а събраната ТБО на жител - от 30 до 390 лв. (2012 г.). Това още веднъж доказва, че сградният фонд, неговите физически характеристики, данъчна и счетоводна оценка нямат нито пряка, нито косвена връзка с количествата отпадъци, обслужваното население и реалните разходи за управление на отпадъците.

С въвеждането на разделното събиране на отпадъците и продуктови такси за т.нар. масово разпространени отпадъци (от опаковки, излезли от употреба електрическо и електронно оборудване, масла, гуми, леки коли и др.) бяха създадени организации по оползотворяване, които да изградят подходящи условия за разделно събиране. С годините обаче събирането на отпадъците от опаковки стана част от неформалната икономика и неофициалните схеми за заетост. Разделното събиране работи при много ниска ефективност, а целите за оползотворяване и рециклиране, които страната формално отчита пред ЕС се изпълняват през пунктовете за изкупуване и инсталациите за сепариране.

По-голямата част от отпадъците от опаковки, за които потребителите плащат продуктова такса, се изхвърлят в контейнерите за битови отпадъци, които са отговорност на общините и за които се дължи ТБО. Т.е. за едни и същи отпадъци и услуги се заплаща два пъти. Съответните съоръжения за третиране се финансират и с други публични средства – от държавния бюджет, ЕС, от държавното предприятие към Министерство на околната среда и водите /ПУДООС/ и други канали. От друга страна средствата от ЕС по ОП Околна среда се инвестират преимуществено в съоръжения за депониране на битовите отпадъци. Под заплахата е поставено изпълнението на националните цели за оползотворяване на битовите отпадъци, за което ще бъдат наложени значителни санкции.

В тази връзка, БСК настоява пред Европейската комисия да приеме съответно мотивирано становище спрямо Република България с искане за бърза и безусловна отмяна на действащия режим за образуване на такса битови отпадъци. Следва да бъдат предприети и всички необходими правни действия пред Съда на Европейската общност, в случай на отказ за съобразяване с отправеното искане.

С УВАЖЕНИЕ,

БОЖИДАР ДАНЕВ

Изпълнителен председател

